

CHEM opiskelijoiden ohjaus, tuki/valmennus ja akateeminen ohjaus

päivitetty 21.9.2017 – päivitykset merkitty punaisella

Bachelor's Programme level

Määritelmä ja käsitteitä

Yliopistoissa ohjauksella voidaan tarkoittaa monenlaisia asioita: pelkästään opinnäytteiden ohjaamista tai toisaalta koko opintojen ajan jatkuvaa kokonaisvaltaista opiskelijoiden neuvontaa ja tukemista. Ohjausta voidaan antaa henkilökohtaisesti, pienryhmissä tai erilaisissa keskustelu- ja informaatiotilaisuuksissa. Ohjaus voi olla suullista tai esimerkiksi sähköpostin välityksellä annettavaa. Ohjauksen aiheina voi olla niin opintoihin perehtyminen, akateemiseen ympäristöön integroituminen, oppiainesisällöt, opiskeluprosessien hallinta kuin opiskelutekniset ja opintososiaaliset asiat. (Levander, Kaivola & Nevgi 2003, 171 – 202.)

Opiskelijoiden ohjausta ja tukea/valmennusta voidaan pitää yläkäsitteenä, joka pitää sisällään opiskelijoiden ohjauksen eri toimintamuodot Aalto-yliopiston Kemiantekniikan korkeakoulussa. Opiskelijoiden ohjauksen ja tuen/valmennuksen muotoja ovat esimerkiksi akateeminen ohjaus, erilaiset tiedotustilaisuudet, workshopit, yksilöllinen ohjaus, vertaistuki sekä oppimispalveluiden tuottamat palvelut.

Aalto-yliopiston Kemiantekniikan korkeakoulussa käytetään käsitettä **akateeminen ohjaus** viittamaan opettajien tekemään ohjaustyöhön, josta on aiemmin käytetty tutoroinnin käsitettä. Akateeminen ohjaus kuvaa käsitteenä paremmin sitä tavoitetta, joka akateemisen henkilökunnan ohjaustyöllä on: akateeminen ohjaus tukee oppimisen, opetuksen sekä ammatillisten ja henkilökohtaisten tavoitteiden saavuttamista. Akateeminen ohjaus kestää kandidaatin tutkinnon suorittamisen ajan (kolme vuotta).

Opiskelijoiden kandidaattivaiheen akateemisen ohjauksen tavoitteet Aalto CHEM koulussa

- ✓ Auttaa uusia opiskelijoita tutustumaan ja kiinnittymään uuteen opiskeluympäristöönsä, yliopistoyhteisöön ja omaan koulutusohjelmaan sekä edistää opiskelijoiden ja akateemisen henkilökunnan välistä vuorovaikutusta.
- ✓ Seurata ja tukea opiskelijan opintojen sujuvaa etenemistä.
- ✓ Keskustella opiskelijan kanssa hänen henkilökohtaisesta opintosuunnitelmastaan, antaa ohjausta ja motivoida opintoihin.
- ✓ Saada opiskelija tuntemaan, että hänen opinnoistaan ollaan kiinnostuneita ja että häntä varten on tarjolla erilaisia ohjauksen ja tuen muotoja.

Opiskelijoiden ohjauksen ja tuen/valmennuksen muotoja ja toimijoita kandidaattitasolla

Opiskelijoiden ohjaus ja tuki/valmennus Aalto CHEM-koulussa

Akateeminen ohjaus

Akateeminen ohjaaja ja opiskelija
Yksilötapaamiset ja valinnaiset ryhmätapaamiset

Periodipalautetilaisuudet

Opiskelijat ja opetushenkilökunta
5 tapaamista vuodessa.

ABC-kurssi

Opiskelijat, opettajat, ryhmäohjaajat
Laboratoriotyöturvallisuus, työselostusten tekeminen, HOPS-työpajat, ajankäyttö opinnoissa jne.

Oppimispalvelut

Opintoneuvojat, opintosihteerit ja suunnittelijat
Tuki opintojen suunnittelulle ja edistymiselle.

Tiedotustilaisuudet ja workshopit

Opiskelijat, opettajat, akateemiset ohjaajat, sidosryhmät
Luennot, seminaarit, workshopit, esim. Urafoorumi.

Vertaistuki

Opiskelijat
Esim. killat, opiskelija-verkostot.

Kuvio 1. Opiskelijoiden ohjauksen ja tuen muodot Aalto CHEM koulussa.

Ohjaajan ja ohjattavien vastuut ohjausprosessissa

Ohjaajan vastuut:

- Olla tietoinen ja viestiä opiskelijoille koulutusohjelman ja tutkinnon tavoitteista.
- Seurata opiskelijoiden opintojen etenemistä.
- Olla opiskelijoiden tavoitettavissa.
- Ohjata opiskelijaa hyödyntämään yliopiston, koulun ja koulutusohjelman keskeisiä resursseja.
- Ennakoivasti sitouttaa opiskelijoita opintojen suunnitteluun, itsearviointiin sekä erilaisten vaihtoehtojen ja resurssien selvittämiseen.
- Osallistua aktiivisesti koulun toimintaan ja pysyä ajantasalla tekijöistä, jotka vaikuttavat opiskelijoiden opiskeluun ja opintomenestykseen.

Ohjattavan vastuut:

- Ymmärtää akateemisen ohjauksen tärkeys.
- Aktiivisesti ja säännöllisesti etsiä omiin opintoihin liittyvää tietoa.
- Olla yhteydessä akateemiseen ohjaajaan ja pitää ohjaaja ajantasalla omiin opintoihin liittyvistä akateemisista asioista ja mahdollisista opintojen haasteista.
- Sitoutua ja valmistautua ohjaustapaamisiin.
- Tuntea ja ymmärtää oman koulutusohjelman ja tutkinnon tavoitteet.
- Ottaa vastuu omista opinnoistaan.

Kuvio 2. Ohjaajan ja ohjattavan vastuut.

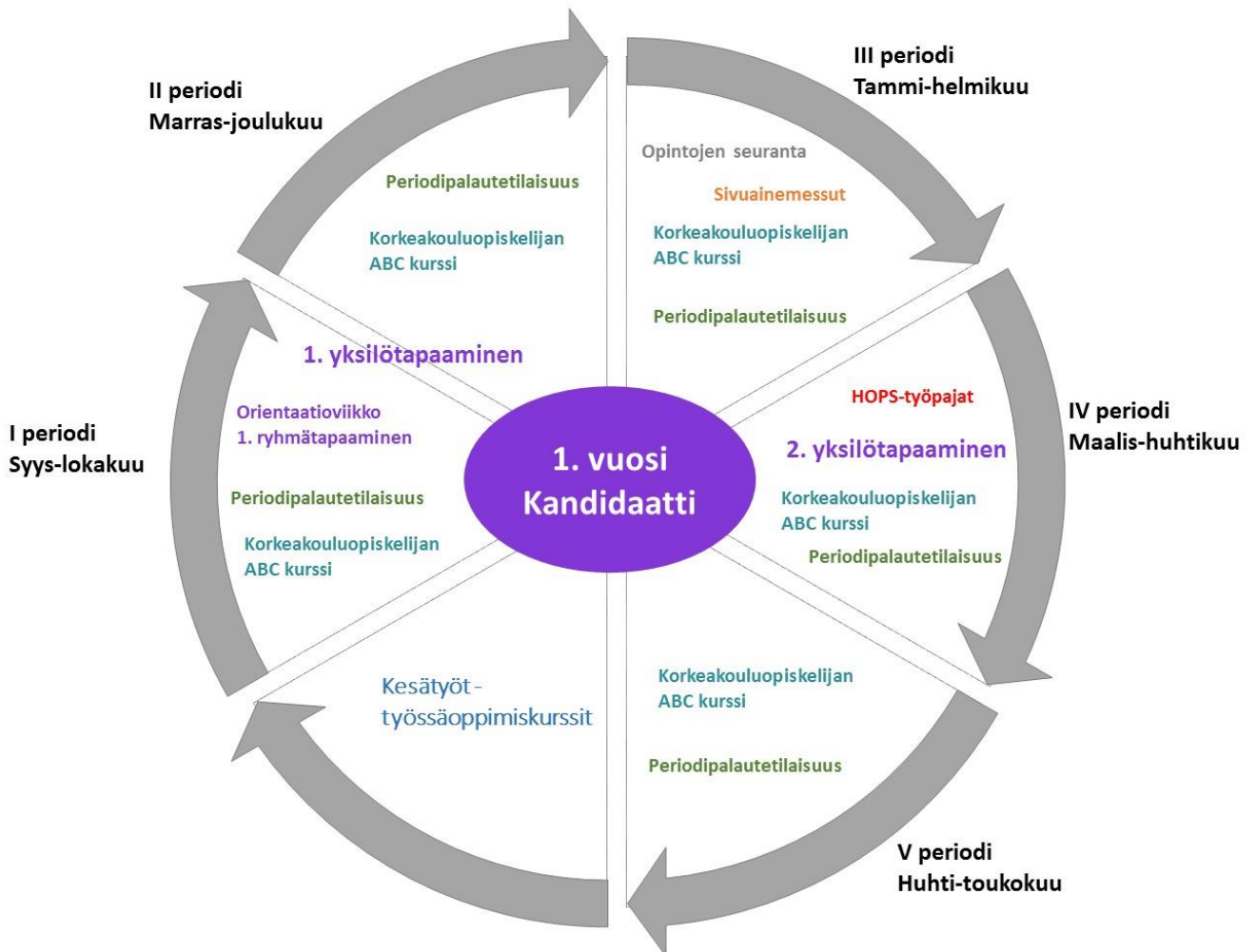
Akateeminen ohjaus käytännössä

Kandidaattiohjelma

- ✓ Jokaisella opiskelijalla on opintojensa alusta asti hänelle nimetty akateeminen ohjaaja.
- ✓ Akateeminen ohjaaja seuraa ohjattaviaan valmistumiseen asti.
- ✓ Jokainen opiskelija kuuluu akateemisen ohjauksen ryhmään (15-18 opiskelijaa / ryhmä).
- ✓ Akateemiset ohjaajat ovat professoreita.
- ✓ Akateemiseen ohjaukseen kuuluu yksi yksilötapaaminen / lukukausi.
- ✓ Yksilötapaamiset ovat pakollinen osa ABC-kurssia (ensimmäisen vuoden osalta).
- ✓ Jokaista yksilötapaamista varten on määrätty aiheet, joista akateemisen ohjaajan tulee keskustella ohjattavansa kanssa (ks. alempana).
- ✓ Akateeminen ohjaaja voi järjestää myös vapaaehtoisia ryhmätapaamisia.
- ✓ Ensimmäinen ryhmätapaaminen pidetään opintojen alussa, yleensä orientaatioviikolla.

Akateeminen ohjaus 1. lukuvuoden aikana

Kuvio 3. Kandidaattitutkinnon 1. lukuvuoden vuosikello.

Opintojen alkuvaiheessa ohjauksen tavoitteena on saada opiskelijan opinnot alkuun ja tutustuttaa opiskelijat toisiinsa. Tässä on roolinsa myös killalla ja isohenkilöillä. Tunne kuulumisesta tiedeyhteisöön vahvistuu, kun opiskelija oppii tuntemaan oman koulutusohjelmansa ja koulunsa akateemista henkilökuntaa sekä oppimispalveluiden henkilökuntaa. Yliopisto-opintojaan aloittavat opiskelijat eivät aina välttämättä hahmota opintojen kokonaisuutta ja osaa tehdä opintojen etenemisen kannalta olennaisia valintoja. Opiskelijoilla voi myös olla epärealistisia odotuksia ja käsityksiä liittyen yliopisto-opintoihin. Opiskelijoiden opiskelutaidot eivät myöskään ole välttämättä riittäviä yliopisto-opintojen edellyttämään itseohjautuvuuteen. Ohjauksen rooli opintojen alkuvaiheessa on hyvin tärkeää.

Ohjausta ja tukea opiskelijat saavat ensimmäisenä ja toisen opiskeluvuotenaan myös oppimispalveluiden henkilökunnalta, erilaisista koulun tilaisuuksista (mm. infotilaisuudet) sekä vertaisilta esim. kiltatoiminnan myötä.

Korkeakouluopiskelijan ABC-kurssi toimii eräänlaisena opintojen ohjauksen "selkärankana" ensimmäisen opiskeluvuoden aikana. Siihen liittyvät myös joka periodin päätteeksi tapahtuvat palaute/infotilaisuudet.

Opintojen aloitusvaiheessa (yleensä orientaatioviikolla) akateemiset ohjaajat tapaavat ohjausryhmänsä. Tapaamisessa ohjaaja kertoo ohjauksen merkityksestä ja tavoitteista. Aloitustapaamisessa voidaan keskustella opintojen aloitukseen liittyvistä teemoista ja mahdollisista ongelmista tai huolista.

Akateeminen ohjaaja järjestää yhden yksilötapaamisen lukukaudessa. Ohjaaja on yhteydessä ohjattaviinsa sopiakseen tapaamisajan (jos opiskelija ei vastaa yhden muistutusviestin jälkeen, ohjaaja voi pyytää opintoneuvojaa, kandi-neuvojat-chem@list.aalto.fi olemaan yhteydessä opiskelijaan). Yksilötapaamiset ovat pakollinen osa ABC-kurssia ensimmäisenä vuonna. Yksilötapaamisia varten on vihjekortit ohjaajan avuksi ja niissä kerrotaan aiheet, jotka kussakin tapaamisessa tulee käydä läpi.

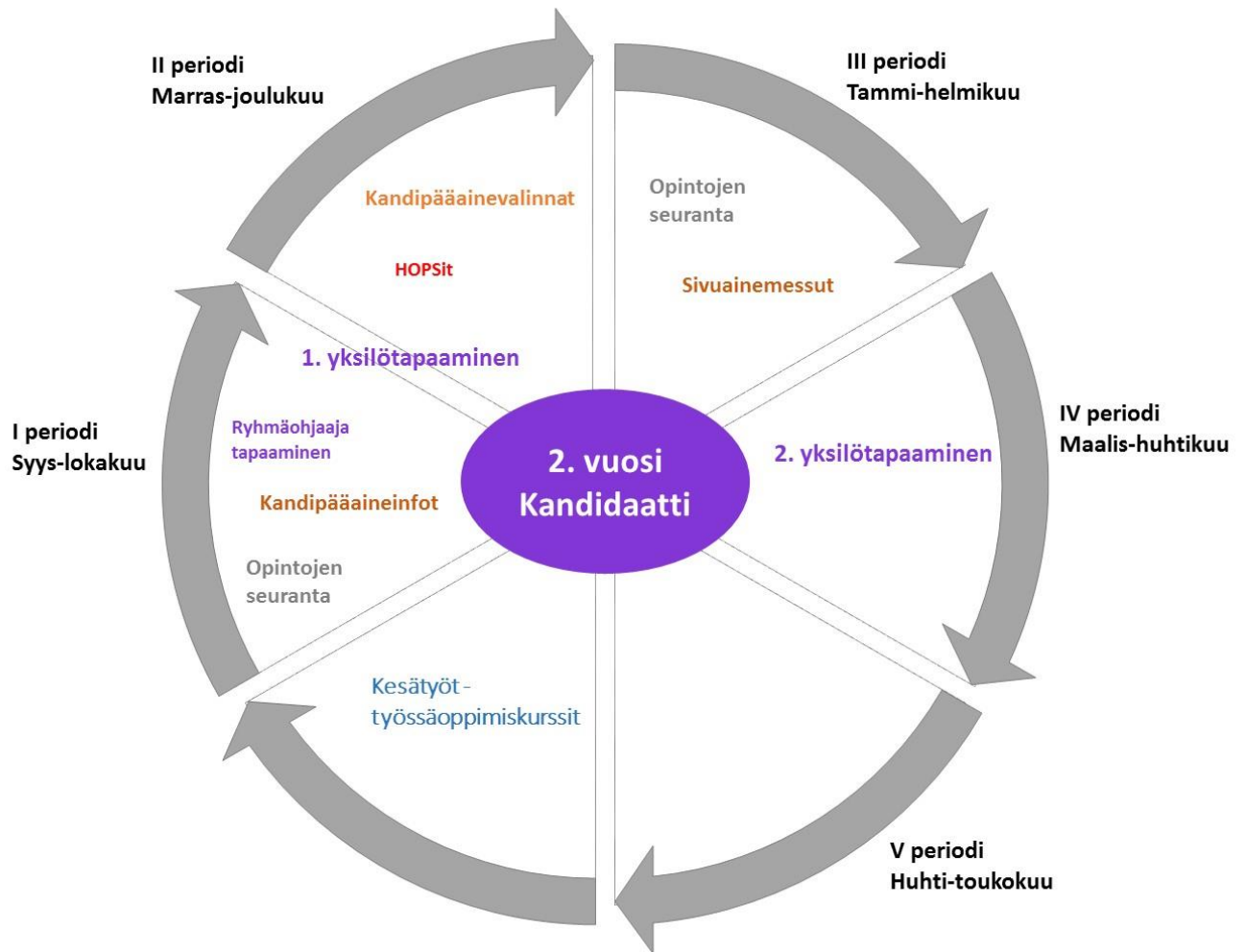
Ensimmäisenä opiskeluvuotena keskusteltavia asioita:

- tavoitteet opiskelulle & tavoitteiden saavuttaminen
- HOPS
- opiskelijan hyvinvointi ja motivaatio
- kesätyöt tai työharjoittelu ja niiden merkitys

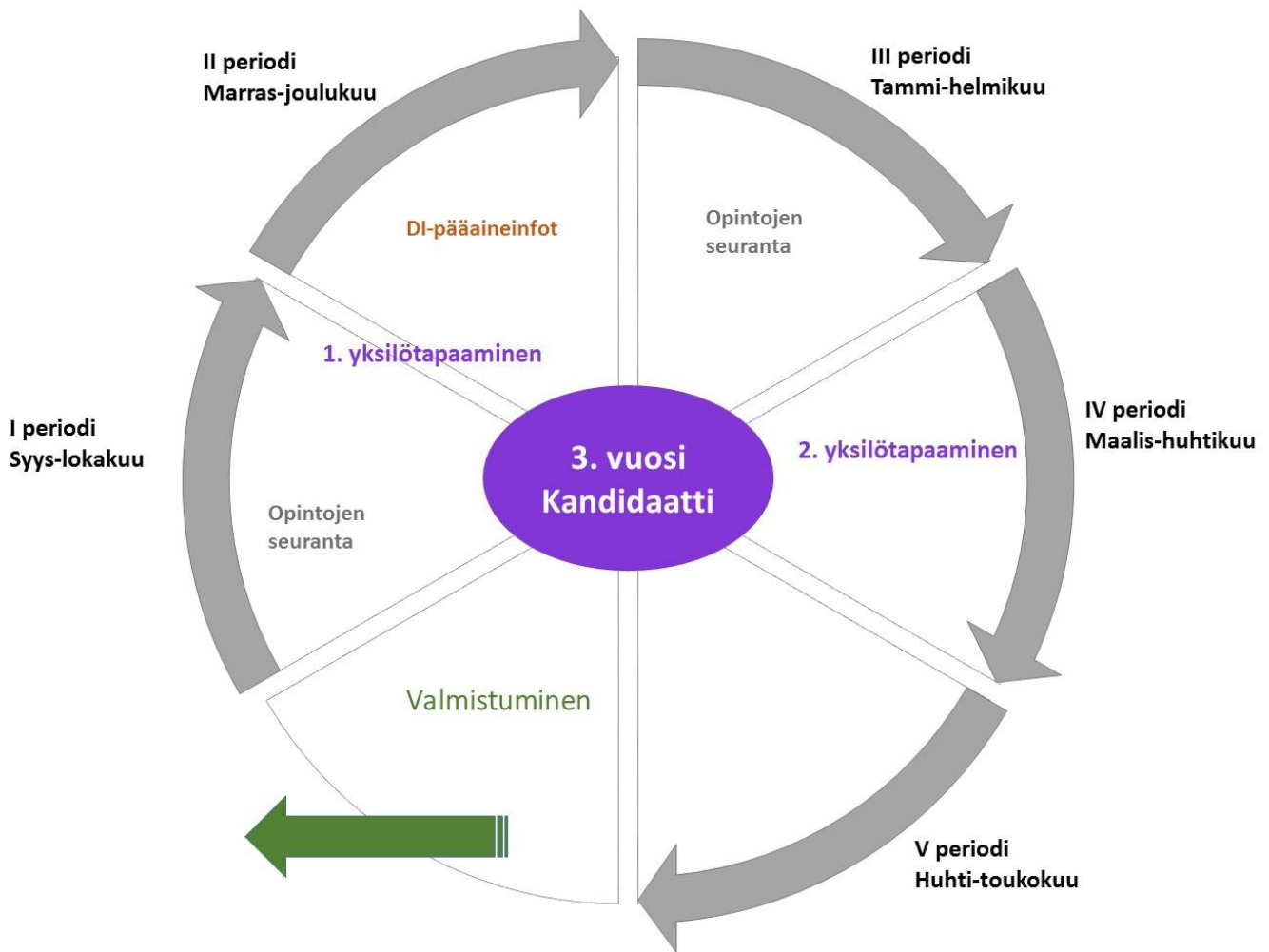
Yksilötapaamisten jälkeen **akateeminen ohjaaja lähettää tiedon opintoneuvojalle** (kandi-neuvojat-chem@list.aalto.fi) siitä, kenet hän on tavannut ja kuka ei mahdollisesti tullut paikalle. Ohjaaja myös kertoo opintoneuvojalle, jos jollakin opiskelijalla on ongelmia tai kysymyksiä, joihin ohjaaja ei ole osannut vastata tai tarvetta erityiselle tuelle. Ohjaaja sopii tietojen välittämisestä opintoneuvojalle yhdessä opiskelijan kanssa.

Yksilötapaamisten lisäksi ohjaaja voi järjestää **valinnaisia ryhmätapaamisia** lukuvuoden aikana, esim. viemällä opiskelijat joululounaalle, pizzalle tms. Ryhmätapaamiset voidaan yhdistää myös periodipalaute/infotilaisuuksiin. Ryhmätapaamisia varten on budjetti 10 € / opiskelija ja ohjaaja. Kulut haetaan kulukorvauksena M2-järjestelmän kautta, projekti: 901000/T19901, käsittelijä: Arja Tuohino-Chance.

Akateeminen ohjaus 2. ja 3. lukuvuoden aikana

Kuvio 4. Kandidaattitutkinnon 2. lukuvuoden vuosikello.

Kuvio 5. Kandidaattitutkinnon 3. lukuvuoden vuosikello.

Akateemisen ohjauksen rakenne on toisena ja kolmantena opiskeluvuonna ensimmäisen vuoden kaltainen: yksi ryhmätapaaminen ja kaksi yksilötapaamista lukuvuoden aikana. Yksilötapaamiset eivät ole enää pakollinen osa jonkin kurssin suoritusta, mutta jokaisen opiskelijan edellytetään osallistuvan niihin. Lisäksi ohjaaja voi järjestää valinnaisia ryhmätapaamisia.

Toisena opiskeluvuonna tehdään monia tärkeitä päätöksiä, mm. pääaineen valinta. Tässä vaiheessa ohjauksen kannalta olennaista on ylläpitää opiskelijan opiskelukykyä sekä kehittää sitä. Toisena ja kolmantena opiskeluvuonna tehdään myös sivuainevalinta sekä suunnataan opintoja jo ehkä DI-vaiheen pääainevaihtoehtoja ajatellen.

Toisen opiskeluvuoden akateemisen ohjauksen aiheita ovat mm.:

- opiskelijan hyvinvointi ja motivaatio
- ensimmäisen opiskeluvuoden tavoitteiden saavuttaminen & mahdolliset haasteet
- tavoitteet toiselle vuodelle
- sivuainevalinnat
- vapaasti valittavat kurssit
- maisterivaiheen pääaine
- HOPSin päivittäminen
- edellisen ja tulevan kesän kesätyöt tai työharjoittelu
- vaihto-opiskelu

- kandidaatintyö
- maisterivaiheen hakuprosessi

Keskustelunaiheista on kerrottu tarkemmin ohjauksen vihjekorteissa.

Kolmannen opiskeluvuoden akateemisen ohjauksen aiheita ovat mm.:

- opiskelijan hyvinvointi ja motivaatio
- toisen opiskeluvuoden tavoitteiden saavuttaminen & mahdolliset haasteet
- tavoitteet kolmannelle vuodelle
- sivuaineiden edistyminen
- vapaasti valittavat kurssit
- maisterivaiheen pääaine
- HOPSin päivittäminen
- edellisen ja tulevan kesän kesätyöt tai työharjoittelu
- kandidaatintyö
- vaihto-opiskelu
- tutkinnon loppuun saattaminen
- maisterivaiheen opinnot
- kandipalautekysely

Keskustelunaiheista on kerrottu tarkemmin ohjauksen vihjekorteissa.

Akateeminen ohjaaja saa vertaistukea ohjaajien yhteisissä tapaamisissa, joita voidaan järjestää muutaman kerran lukuvuodessa tai tarpeen mukaan.

Ohjausta ja tukea opiskelijat saavat ensimmäisenä ja toisen opiskeluvuotenaan myös oppimispalveluiden henkilökunnalta, erilaisista koulun tilaisuuksista (mm. infotilaisuudet) sekä vertaisilta esim. kiltatoiminnan myötä.

Lähteet:

Levander, L. Kaivola, T., & Nevgi, A. (2003). Opiskelijan ohjaaminen. Teoksessa S. Lindblom-Ylänne & A. Nevgi (toim.), Yliopisto- ja korkeakouluopettajan käsikirja. Helsinki: WSOY, 171 – 202.